

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2014/55 (Siyasi Parti Mali Denetimi)
Karar Sayısı : 2014/72
Karar Günü : 17.12.2014

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Özgürlük ve Dayanışma Partisi 2013 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Özgürlük ve Dayanışma Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2013 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren ve Raportör Sadettin CEYHAN tarafından heyete sunulan ilk inceleme raporu, Anayasa ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düştünüldü:

1- Özgürlük ve Dayanışma Partisinin 2013 yılına ait kesin hesap cetvelleri Anayasa Mahkemesi Başkanlığına 1.7.2014 gün ve 4062-581 sayı ile verilmiştir.

2820 sayılı Kanun'un 74. maddesinde, "... *Siyasi partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorundadırlar. Bu belgelere, ilgili siyasi partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir.*",

111. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise Siyasi partilerin "74 üncü madde hükümlerine aykırı hareket eden sorumluları hakkında, üç aydan altı aya kadar hafif hapis ve on beş milyon liradan otuz milyon liraya kadar hafif para cezası verilir.",

hükümleri yer almıştır.

Özgürlük ve Dayanışma Partisi 2013 yılı kesin hesap cetvelinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığına 1.7.2014 gününde verilmesi 2820 sayılı Kanun'un 74. madde hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır. Buna göre, Özgürlük ve Dayanışma Partisi 2013 yılı kesin hesabının, Parti Genel Başkanı tarafından Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi Başkanlığına sunulması gerektiği yönündeki 2820 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile getirilen kurala uyulmamıştır.

Bu nedenle, 2820 sayılı Kanun'un 74. maddesi hükümlerine aykırı hareket eden Parti sorumluları hakkında yasal işlem yapılabilmesi için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

2- Parti Genel Başkanı Alper TAŞ tarafından Anayasa Mahkemesi Başkanlığına verilen 1.7.2014 gün ve 5218-538 sayılı yazıda, Özgürlük ve Dayanışma Partisinin Genel Merkez ve il örgütlerinin 2013 yılına ait herhangi bir gelir ve giderinin olmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca Partinin 2013 yılında edindiği taşınmaz ve değeri yüz

milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeler gönderilmemiştir.

2820 sayılı Kanun'un 74. maddesinde, "Siyasi partilerin mali denetimi Anayasa Mahkemesince yapılır. Anayasa Mahkemesi, siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin Kanuni uygunluğunu denetler.

Siyasi partilerin genel başkanları, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorundadırlar. Bu belgelere, ilgili siyasi partinin aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri eklenir."

111. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise Siyasi partilerin "74 üncü madde hükümlerine aykırı hareket eden sorumluları hakkında, üç aydan altı aya kadar hafif hapis ve on beş milyon liradan otuz milyon liraya kadar hafif para cezası verilir."

hükümleri yer almıştır.

Hiçbir gelir ve gideri olmadığı gerekçesiyle Genel Merkez ve il örgütlerine ait kesin hesap cetvellerini ve aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri 100 TL'yi aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini de belirten listeleri göndermeyen Parti yetkilileri hakkında 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin (b) fıkrasına istinaden gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

Ayrıca siyasi partilerin faaliyetlerini yürüttükleri genel merkez, il ve ilçe başkanlıklarına ait binaların ya kendi mülkü veya kira olması gerekir. Şayet parti yetkililerine ait binalarda siyasi faaliyette bulunuluyor ise (Genel merkez, il, ilçe teşkilatının faaliyette bulunduğu binalar) bu takdirde kira sözleşmesi düzenlenerek isabet eden tutarın partiye bağış olarak kaydedilmesi gerekir.

Parti yetkililerinin sundukları kesin hesapta, Genel Merkez ve il örgütlerine ilişkin her hangi bir gelir ve gider belirtilmemiştir. Parti Genel Merkezi ve il örgütleri faaliyette olduğuna göre, bu teşkilatlara ait en azından yönetim giderlerinin (kira, su, elektrik, telefon, kırtasiye vb.) olması gerekir. Yönetim giderlerinin hesaplarda görülmemesi kayıt dışı gelir ve gider oluşturulmuş olduğunu göstermektedir. Bu durumda, 2820 sayılı Kanun'un 69. maddesindeki bir siyasi partinin bütün gelirlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliğinin adına elde edileceği ile aynı Kanun'un 70. maddesindeki bir siyasi partinin bütün giderlerinin o siyasi partinin tüzel kişiliğinin adına yapılacağı hükmüne aykırı davranılmıştır.

Mahkemeye hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması ile hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin (c) fıkrasına istinaden gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

Diğer taraftan gelir ve gideri olmadığı beyan edilerek herhangi bir bilgi ve belge ibraz edilmeyen Parti Genel Merkez ve il örgütlerine ait kesin hesabının denetimi gerçekleştirilemediğinden, Partinin 2013 yılı hesabının 2820 sayılı Kanun uyarınca kabul edilmesinin mümkün olmadığına karar vermek gerekmiştir.

III- SONUÇ

Özgürlük ve Dayanışma Partisinin 2013 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- Partinin 2013 yılı kesin hesabını 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanun'unun 74. maddesinde öngörülen sürede Anayasa Mahkemesine vermeyen Parti sorumluları hakkında aynı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

2- Genel merkez ve il örgütlerine ait 2013 yılı kesin hesabının ve partinin 2013 yılında edindiği taşınmaz ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleriyle edinim tarihlerini ve şekillerini gösteren listenin gönderilmemesi nedeniyle 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 74. maddesi ve aynı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

3- Mahkemeye hesap verilebilir şekilde kayıt ve belge düzeninin oluşturulmaması ile hesabın dışında gelir ve gider oluşturulması inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan 2820 sayılı Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

4- Gelir ve gideri olmadığı beyan edilerek herhangi bir bilgi ve belge ibraz edilmeyen Parti Genel Merkez ve il örgütlerine ait kesin hesapların denetimi gerçekleştirilemediğinden, Partinin 2013 yılı hesabının 2820 sayılı Kanun uyarınca kabul edilmesinin mümkün olmadığına,

17.12.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRÇÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Zühtü ARSLAN

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN